

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
Pe jumătate an 14—
Pe 3 luni . . . 7—
Pe o lună . . . 2-40

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40— francoi

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Zrinyi Nrul 1 | a.

—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

—
Mulțămite publice și Loc
deschis costă șirul 20 li.

—
Manuscrisurile nu se ia-
napoiază.

Moderati

Orice popor își are lepădăturile sale, precum orice stup trântorii săi și orice ogor pământului. Să nu ne scâmbim, deci, prea tare fiindcă ne avem și noi moderații noștri în politică. Ceeace însă nu însemnează că nu trebuie să-i palmuim — și se poate palmui nu numai cu palma; se pot palmui pentru îndrăzneala, pentru viclesugul și setea lor.

Moderati am cam avut noi întotdeauna și nu numai dintre moderații cari lucrează pe față, în slujba guvernului, în rosturi ori pentru rosturi pe cari le visează orice moderat ce se respectă. Și fiindcă — în treacăt fie zis — fiecare moderat se respectă, și guvernele ies adeseori păcălite.

Am avut și avem moderați pe cari, e drept, nu-i putem vedea niciodată în rândurile vrășmașe; sunt moderați cari n'au pășit și, cu foarte rare excepții, nu vor păși niciodată, pe față, spre cașcavalul rezervat pentru răsplătirea „patriotismului“ nemaghiarilor în această țară. În rândurile vrășmașului nu-i vedem, dar nici pe noi nu ne prea omoară cu dragostea. În viața noastră culturală și socială iau și nu iau parte; în calea vrășmașului însă nu stau niciodată.

Aceștia sunt *înțelepții* noștri; sunt diplomații pe cari nici noi nu putem să-i scoatem din mrejele înțelepciunii

cu însuflețirea, cu strigătul nostru, dar nici vrășmașul cu ademenirile.

Aceștia văd mai departe — și nu se mișcă niciodată. În zâmbetul lor discret, care îngăduie și „*Himnusz*“-ul și pe „*Deșteaptă-te Române*“, zace toată înțelepciunea politică. Nu sunt învrăbiți cu nimeni, ci cel mult cu prostimea care abia arare știe să controleze și să protesteze.

Păstrează cuvenitele relații cu *domnii* maghiari ori maghiarizați, ferindu-se a aminti, în mijlocul lor, de chestii românești. Iau parte la petrecerile lor și nu se expun prea mult în lupta politică, culturală ori economică a neamului lor, ci numai așa ca să fie bine: nici ura lor nici muștrarea ori disprețul nostru.

Aceștia sunt moderații de cari vârtejul evenimentelor ce se precipită unul după altul nu ne îngăduie să ne ocupăm după cuviință și pe cari ni-i denunță din vreme în vreme vre-un glas revoltat din public.

Din nenorocire acești moderați sunt destul de numeroși și destul de primejdioși pentru viața noastră publică.

Da, *destul de primejdioși*. Pe ceilalți, prin izolarea mai mult sau mai puțin desăvârșită în care i-am adus de viața noastră națională, aproape i-am pus în imposibilitate de a produce o influență cât de slabă prin ac-

tivitatea lor asupra rândurilor noastre. Disprețul, boicotul și chiar ura publicului românesc îi ține veșnic departe.

Dar cu aceia cari sunt între noi și, chipurile, *ai noștri*, cu această categorie de *oameni cum se cade* de cari nu se poate freca nimenea, afacerea se complică... Aceștia, prin atitudinile lor în diferitele împrejurări și mai cu seamă prin lipsa oricărei atitudini în cazuri date, sunt un element de permanentă slăbire a forței noastre de rezistență.

Aceștia sunt așa numitul *dușman dinăuntru*. Nu es în evidență în această calitate, fiindcă joacă un rol pasiv. O ușoară nemulțumire domnește în public, dar ea arareori poate crește într'atât, ca să izbucnească, și foarte rar intervine controlul și protestarea publicului.

Moderatul de această speță cercetează întotdeauna pulsul sentimentului public și foarte rar ajunge la surprize.

În coloanele ziarului nostru nu de mult s'a ridicat de câtevoari glasul indignării publice. Probabil nu toți intelectualii aceia cari au cauzat prin conduita lor protestările cunoscute pot fi trecuți în categoria *acestor moderați*.

Totuș un indiciu dintre cele mai sigure e tovarășia la societăți, la petreceri...

De aceea am dat și vom da loc în coloanele „Românului“ oricărei plângeri împotriva unor asemenea prietenii și tovarășii cu dușmanii și ex-

Un secret descoperit

de O. Wilde

Intr'o după amiază, stam în fața cafenelei dela Paix și contemplam strălucirea și mizeria vieții pariziene, cu un pahar de vermut pe masă, admirând tabloul straniu de orgoliu și sărăcie, care se desfășura în preajma mea. De odată auzii pe cineva spunându-mi numele. Mă întorsei și văzui pe lordul Murchison. Nu ne mai întâlniserăm de vre-o zece ani, de când rezuserăm împreună pe băncile școalei; astfel vederea noastră fu foarte încântătoare și ne scuturaram călduros mâinile. La Oxford fuseseam pe vremuri prieteni foarte buni. Îi iubisem neapăsător de mult, deoarece era drăguț, plin de spirit și foarte de omenie. Obişnuiam chiar să afirm, că dacă dânsul n'ar spune totdeauna adevărul pe față, ar fi tânărul cel mai bun. Dar cu toate astea, pentru inima sa deschisă, îl admiram într'adevăr foarte mult. De astădată îl aflai schimbat într'un mod simțitor. Părea înfricat și neliniștit, ca și când l'ar fi chinuit o grijă.

De una eram sigur: Murchison nu putea fi cuprins de scepticism modern, de oarece mai întâi și mai întâi de toate era tory și al doilea se încredea în adevărurile pentateneului tot cu atâta convingere ca și în camera lorzilor. Astfel ajunsei la rezultatul, că fără îndoială e vorba de vre-o femeie, și astfel îl întrebai, de este însurat.

„Înțeleg cu mult prea puțin femeile“, răspunse el.

„Dragul meu Gerald“, zisei eu, femeile voiesc să fie iubite, și nu pricepute“.

„Nu pot iubi o persoană în care n'am și încredere“, răspunse el.

„Gerald, n'ai cumva un secret în viața ta?“ exclamai eu. „Povestește-mi-l“...

„N'ai plăcerea să facem împreună o mică preumblare? Aici e prea multă lume“, răspunse el. „Te rog să nu luăm birja galbenă; mai bine altă culoare. Uite, aceea, verde-închis, aceea-mi convine“.

Peste câteva momente alergam pe Boulevard în jos, luând direcția către Madeleine.

„Unde să mergem?“ întrebai eu.

„Unde vrei tu“, răspunse el. „La restaurant în Bois, dacă-ți place. Vom lua masa acolo și-apoi vom povesti despre toate.“

„Nu. Mai întâi aș dori să'aud ceva despre tine“, zisei eu. „Povestește-mi secretul tău“.

El scoase din buzunar un portofoliu de safian suflat cu argint, și mi-l oferii. Îl deschisei. Conținea fotografia unei femei. Era înaltă și subțirică, de-o înfățișare pitorească, cu ochii mari și nedefiniți și cu părul despletit. În toată ființa sa avea ceva de vizionară. Purta o haină cu blâni prețioase.

„Ce zici de fața asta?“ întrebă el. „Poți avea încredere în ea?“

O examenai mai de-aproape. Figura avea expresia unei persoane, care ar ascunde un se-

cret, dar nu putui spune, dacă acest secret e bun sau rău. Frumusețea ei era o frumusețe compusă din o mulțime de secrete — frumusețea, care poetic e de natură psihică și nu plastică — iar zâmbetul ușor, care tocmai îi acoperea buzele, era cu mult prea delicat, pentru de a putea fi cu adevărat dulce.

„Ei bine“, exclamă el impacientat „ce crezi?“

„O Giocondă în blâni“, răspunsei eu. „Spune-mi despre ea aceea ce știi!“

„Nu acum“, răspunse el. „După masă“. Apoi începu să vorbească despre alte lucruri.

După ce chelnerul ne aduse cafeaua și țigaretetele, îi aminti lui Gerald despre promisiunea sa.

Dânsul se ridică în picioare, parcurse camera de vre-o două sau trei ori în sus și în jos, se așeză apoi într'un fauteuil, și îmi spuse următoarea povestire.

„Intr'o seară“, zise el, pe la cinci ore, treceam pe Bond Street, în jos. Era o aglomerație de trăsuri atât de cumplită, încât circulația devenise într'un moment aproape imposibilă. În apropiere observai un *Brougham* mic, de culoare galbenă, care dintr'un anumit motiv îmi deșteptă toată curiozitatea. Când trecui pe lângă el, observai prin fereastră, chipul, pe care îl-am arătat după amiază. Mă orbi într'o clipă. Mă gândii la el toată noaptea și ziua întregă următoare. Parcursei interesanta stradă în sus și'n

Ce sunt ungurii?!

De Dr. Cassiu Maniu

Nimic nu poate dovedi mai elocvent că românii au fost aici înainte de venirea ungarilor, decât numirea lor populară românească de unguri. Numirea aceasta este identică cu cuvântul: hunigor, ce ne lămurește deplin asupra originilor adevărate a ungarilor. Ungurii sunt rezultatul amestecului unui popor datat a stăpâni: hunii și a unui neam de oameni deprinși cu robia: ugorii. În urma firei lor aziatice, statul făurit de unguri pe stepele Ungariei a rămas aziatic în toate obiceiurile sale. Atentate la viața regilor, ridicarea de tributuri de pe supușii satrapilor, continue răsvrătiri, neîntrerupte violente la adresa particularilor și ale averilor private. În alte forme și azi istoria Ungariei arată originea barbară atât a ungarilor cât și a spiritului sălbatec a vieții de stat actuale ungurești. În urma acestui conglomerat format prin o pătură exploatoare și alta de exploatați fără de număr, mentalitatea ungurească și-a știut păstra până azi două însușiri cardinale aziatice: servilism dobitocesc în sus și cruda tirănie în jos. Nu găsești în toată lumea atât „Măria Sa”, atât „Tekintetes”, nu auzi nicăiri atât: „instălom alăsan” și „alázatos szolgája” ca la acest popor schilod în privința sentimentului europeanesc a respectului de sine și a conștiinței vredniciei omeneste. Și durere, că cei ce erau chemați a îngriji de civilizarea acestui popor, de îndrumarea lui spre dragoste și cinstirea omenirii, întru așa măsură a otrăvit mentalitatea aceea de aziatici spoliatori, încât azi li-se împare de nelecuit, cu toate că recunosc, că aici trebuie o procedură de salvare a unui popor și prin el a unei mândre, strălucite și în variațiile sale etnice incomparabil de importante împărății. Vezi bine, că dacă ar da bunul Dumnezeu un Petru cel Mare, ori un al doilea S. Ștefan pentru unguri, toate ar merge strună! Căci ungarul fălos dela fire și din fală ar asculta de un Petru cel Mare ungar!

Acest Petru cel Mare ar intra cu pluggul de fer, și ar trage breazdă lângă breazdă și ar tăia adânc la rădăcină în firea aziatică întelenită a ungarilor, ca stărpind buruienile obiceiurilor despotizmului și servilizmului social ce pustiesc împărăția aceasta să poată sămăna trifoi ce dă puteri nouă țerinei roditoare. Iar arborele care nu va să dea rod, s'ar azvârli în foc!

În locul caracterului hibrid hunougriec de azi, ce nu cunoaște alte porniri politice decât aplicarea neîntreruptă a sistemului stimulentelor spre insașiabila exploatare a întregului organism al monarhiei un Petru Cel Mare ar introduce cu orice preț și neamănat caracterul unui imperiu dela firea sa întemeiat, susținut și apărat în urma legii cardinale politice a soartei comune a națiunilor ce alcătuiesc monarhia.

Ce sunt ungurii așadar azi ca și în trecut?! Singurul popor ce tăgăduiește că ar avea soarta aceasta comună, așadar singurul popor exploator, singurul popor ce nu vrea să se adapteze condițiilor de existență liberă, civilizatorică, și prin armare roditoare!...

Când au venit ungurii au cerut umilit pământ și apă, li-s'a dat, a umblat după aliați și au găsit, au cerut coroana regală, au căpătat-o, când nu a găsit bărbăți vrednici de coroana regală li-a dat regi mari românii, italienii, germanii, polonii și boemii. Iar acum vreau a ține în loc prin incapacitatea și neputința lor politică, execvabilă toate popoarele cărorora le pot mulțumi aproape totul, ba chiar existența lor ca popor deosebit. Și popoarele acestea generoase față de unguri par a nu avea cunoștința deplină a trecutului nici cel mai apropiat, par a se rușina de a da lecții de cultură, de civilizație și de drept politic acestui popor de huni și de ugori pribegi, prepășiți printre hotarele lor rău păzite de străbunii lor europeni dela cari vreau în

genunchi și cu tot felul de daruri adăpost. Arpád și ceilalți musafiri exotici!

Nu vi-se împare întâmplarea aceasta a europenilor cu ungurii mult asemănătoare cu povestea calului troian din a cărui pricină a căzut în neant falnicul Iliion?!

EXTERNE

Alegerile în Serbia. Corespondentul din Belgrad al ziarului bucureștean „L'Independance Roumaine” dă amănunte interesante asupra alegerilor din Serbia: „Pentru partidele noastre politice greutatea nu este mai ales de a combate pe adversari ci e vorba de cu totul altceva, anume de a pune candidaturi și de a forma listele candidaților proprii. După constituție alegerile se fac în chipul următor: Pe fiecare județ numărul deputaților se fixează după numărul persoanelor care plătesc o dare directă de 15 coroane pe an cel puțin. Pe lângă aceste deputații la care poate candida oricine, fiecare județ alege doi deputați așa numiți „qualificați”, care posedă diplome universitare. Numărul votanților este divizat prin numărul deputaților și quantumul câștigat prin această diviziune, reprezintă numărul minim de voturi ce trebuie obținut de un deputat. Fiecare partid pune o listă, și voturile care le obține lista, vor da atâtia deputați de câte ori quantumul acesta e cuprins în suma voturilor obținute de acea listă.

Deputații „qualificați”, fiind în număr de doi în fiecare regiune, quantumul cerut pentru a fi ales este jumătatea voturilor exprimate într-o circumscriptie.

Astfel fiind după depunerea scrutinului se ia mai întâiu lista cu cel mai mare număr de voturi și se vede la câte scaune are drept și după epuizarea ei se trece la listele cele mai mici, astfel că și minoritatea este reprezentată. Candidații cei mai de valoare sunt puși în fruntea listei și sunt numiți purtătorii listei. Astfel că mai întâiu sunt declarați de aleși ei, și apoi dacă rămân voturi suficiente se aleg cei care le urmează și așa mai departe.

Dar acum se întâmplă că fiecare candidat pentru a-și asigura mandatul voește el să figureze în fruntea listei. Această pretenție ambițioasă a provincialilor, a avocaților din provincie, a directorilor de școli, a preoților și a țărănilor fruntași, cu influență în comunele lor produce o încurcătură neînchipuită. Regulamentul camerei pretinde ca ministrii să fie neapărat membrii ai camerei și este totuși foarte greu ai plasa în vre-o listă. Li plimbă săracii dintr'o regiune în alta și este imposibil să își găsească un loc.

În provincie stăpânesc așa numiții tribuni lo-

de strade, sărăcăcioase. Fără de veste, observai în fața mea pe lady Alroy, invoalată, cu pasul grăbit. După ce ajunse la ultima casă, a străzii, urcă scările, scoase o clinșetă din buzunar, descuie și intră înăuntru. Aici e secretul, mă gândii eu. Alergai înainte și contemplai casa mai deaproape. Pe scară găsii o batistă, pe care o lăsase să-i cadă. O ridicai și o ascunsei în buzunar. Apoi începui să gândesc la ceea ce-ar trebui de făcut. În fine ajunsei la rezultatul, că eu în fine n'am nici un drept s'o spionez și mă întorsei la club. La șeșase ore, li făcui vizita. Ședea pe-o sofa, într'o robă brodată cu argint și semănată cu câteva turchize, pe cari obișnuia să le poarte totdeauna. Era fermecătoare. „Sunt foarte mulțumită că te văd”, zise dânsa. „N'am ieșit toată ziua!” Mă uitai la dânsa, surprins, apoi seosei batista din buzunar și i-o predai.

„Această batistă, ați lăsat-o să cadă, lady Alroy, după prânz, în strada Eumnor”, spusui eu foarte liniștit. Mă privi extrem de speriată și nu făcui nici o încercare de-a lua batista. „Ce-ați făcut acolo?” întrebai eu. — „Ce drept aveți d-voastră să mă întrebați?” răspunse ea. — „Dreptul unui om, care vă iubește. Venii aici, să vă rog să fiți soția mea”. Dânsa își ascunse obrazii în palme și izbucni în plâns. „Trebuie să-mi spuneți tot” continuai eu. Dânsa se ridică în picioare, mă privi drept în față și-mi zise: „Lord Murchison, n'am nimic de spus”. — „Ați voit de sigur să întâlniți pe cineva, acolo”, exclamai eu, „acesta este secrete-

te”. Dânsa deveni grozav de palidă, și zise: „n'am voit să întâlnesc pe nimeni”. „Nu puteți oare mărturisi adevărul?” întrebai eu. „Am spus tot”, răspunse dânsa.

Imi eșisem din fire, devenii furios. Nu știu ce i-am zis, dar în ori-și-ce caz, i-am spus lucruri grozave. În fine eși din cameră repede.

În ziua următoare primi din partea ei o scrisoare. O trimisei îndărăt fără să o desfac și plecai cu prietenul meu Colville, în Norvegia. Când mă reîntorsei după o lună de pribegire, aceea ce citi mai întâi în Morningpost, fu vestea despre moartea lui lady Alroy. S'a răcit la operă, și muri după cinci zile, de-o apărindere acută de plumăni. Mă închisei în cameră și nu primii pe nimeni. O iubisem atât de nebușeste, Dumnezeuule, cât am iubit eu pe femeia asta!!!

„Desigur că te-ai dus apoi în strada și în casa aceea”, zise-i eu.

„Da”, răspunse el.

„Într'o zi, mă dusei în strada Eumnor. Nu știam ce să mai fac. Mă chinuia în-doiala.

Sunai, și o damă venerabilă cu înfățișare, îmi deschise ușa. O întrebai, dacă n'are camere de închiriat.

„Da, domnule!” zise ea „salonul ar fi adecă închiriat, dar n'am mai văzut pe dama mea de vre-o trei luni. Și deoarece camera nu este plătită, o puteți avea Dvoastră.”

„Este oare aceasta dama?” Zise-i eu și arătai portretul.

„De sigur!” exclamă ea. Când se reîntoarce?” „Dama a murit”, răspunse-i eu.

„O, doamne”, zise femeia”, dânsa îmi era partida cea mai bună. Imi plătea pentru săptămână trei guinee și nu făcea nimic alta, decât că ședea din când în când în salon.”

„Se întâlnea cu cineva?” întrebai eu... Dar femeia mă asiguă, că venea totdeauna singură și nu-se întâlnea cu nimeni.

„Dar pentru Dzeu, ce făcea ea aici”, exclamai eu împacient.

„Ședea numai în salon, citea cărți, și bea din când în când, câte-o ciască de ceai”, răspunse femeia. Nu știu în primul moment ce să cred. Și dădui un sovereign și plecai.

„Ei, ce crezi tu, ce înseamnă toate astea?” Crezi tu în fine că femeia a spus adevărul?

„Desigur c'o cred!” răspunsei eu.

„Pentru ce se ducea prin urmăre lady Alroy acolo?”

Dragă Gerald”, răspunsei eu. „Lady Alroy era o damă, ce suferea de mania secretului. Ea închiriasse acea cameră din plăcerea ca să poată merge acolo voalată și să-și imagineze că este eroina unui roman. Ea avea sau pasiunea secretului, sau însași a fost un simplu secret descoperit.”

„Zău, o crezi?”

„Sunt convins de deplin”, răspunse-i eu. Gerald scoase portofoliul de safian din buzunar, îl deschise și privi fotografia.

„Cine știe!” spuse el în fine.

Trad. de dr. I. Broșu.

cali care nu vor se cu nici un chip să-și lase locul de frunte. Dacă adougăm agitația violentă a opoziției, vom înțelege ușor haosul electoral de aci. Așa de pildă: Milovanovici, primul ministru, a candidat în jud. Drina. Dar s'a ridicat o astfel de fur-tună împotriva „ministrului anexiunii”, într'un județ aproape de Bosna, în cât a trebuit să se retragă și nici până astăzi nu și-a găsit loc; tot așa stau lucrurile și cu ceilalți colegi ai săi. Și la 15 martie listele deja trebuiesc înaintate.

*

Clubul naționalităților din Turcia — și frații noștri macedonenii. Știri din sursă interesantă, vorbind de scopurile recentului club al naționalităților din Turcia, îl declară ca pe un organ menit să constituie o contra greutate utilă față de influența atotputernică a comitetului june turc. Clubul acesta ar avea de scop să se abție dela orice discuție nefolositoare și tendențioasă și că s'ar mărgini numai la apărarea intereselor, la conservarea privilegiilor lor de mai multe ori seculare.

El ar avea să apere pe lângă aceasta autonomia învățământului fiecărei naționalități aparte și existența lor națională care ar fi încălcată de guvernul june turc.

În realitate acest club al naționalităților urmrește cea mai reacționară politică din imperiu. Principala lui sarcină este aceea de a înăbuși mișcarea de deșteptare a fraților noștri macedonenii, cărora voiește să le impună cu de-a sila învățarea limbii grecești în școli și biserici și să-i împiedice a se constitui ca naționalitate organizându-și biserica lor națională.

Până acuma nimeni nu s'a gândit să le atingă privilegiile lor dar actualul regim din Turcia, cu mult mai liberal și mai drept decât acela al lui Abdul Hamid, nu voiește să patroneze bandele de autarfi menite să anăbușe violent tendința românilor macedonenii de a se organiza. Și tocmai fiindcă nu patronează aceasta acțiune de presiune, de aceea este acuzat că ar încălca privilegiile lor.

Aromânii nu fac parte din acest club al naționalităților care le este dușman.

Am dat aceste lămuriri pentru că unele foi din țară care nu sunt în totdeauna în curent cu situația fraților noștri din Macedonia, să nu se mai facă echoul unor svonuri tendențioase ridicând, în buna lor credință, osanale unei organizații, a cărei acțiune este potrivnică mișcării naționale române din Macedonia.

*

Schimbare de front a grecilor din Turcia în alegeri. Grecii văzând cu ocazia primelor rezultate, ruina completă a fracțiunilor reacționare cu care sperau că vor putea să opue o rezistență eficientă popularității june-turce, cu facilitatea caracteristică rasei, au făcut o totală schimbare de front. Primejduiți a perde pe toată linia mandatele câștigate acum 4 ani prin grația junilor-turci, candidații greci au uitat toate planurile blocului creștin reacționar și au început să se arunce până mai e timp în brațele partidului unionist pe care-l calificau până acuma cu toate epitetele injurioase. Astfel în două din cele mai însemnate circumscripții ale Constantinopolului anume la Makri Kioi și la Arnaud Kioi unde există o foarte mare majoritate, au votat la alegerile municipale pe candidații junilor-turci. Acesta este un semn că toate gogorile pompoase cu blocul creștin, și cu alianța celor din jurul reacționar al înțelegerii așa zise „liberale” s'au evaporat.

Poporul care abia a respirat de sub regimul roșu al poliției hamidiene atot puternice nu voiește să mai auză de o reîntoarcere a unor vremi chiar când ele ar promite libera circulație a bandelor de „palicariteroriști”.

Serbările societății jubilate „Petru Maior”

Intr'un număr recent al ziarului nostru am anunțat, că tinerimea universitară din Budapesta a stabilit definitiv termenul ținerii și programul în detaliu al serbărilor jubilate ale societății „Petru Maior”, din prilejul împlinirii unei jumătăți de veac dela înființarea ei.

Comitetul aranjator al serbărilor, compus din elemente conștii și de inimă ale tinerimii din Budapesta a început cu mare zel și însuflețire, săvârșirea lucrărilor pregătitoare.

Suntem în plăcuta situație, de a putea vesti publicului, că o pleiadă de bărbați de înaltă valoare și artiști noștri cei mai buni, și-au promis concursul pentru ridicarea nivelului și asigurarea succesului strălucit al serbărilor.

Nu mai puțin a contribuit spre încurajarea și mângâierea întregii tinerimi universitare din Budapesta faptul, că cele mai distinse femei, înalții dignitari și fruntașii vieții noastre publice au primit să patroneze serbările de comemorare ale tinerimii. Un foarte mare număr de tineri români din toate orașele și orașelele țării noastre s'a angajat a contribui la desfășurarea măreață a serbărilor, făcând propagandă și primind rolul de aranjator la balul jubilar.

Serbările se vor ținea în 20 (Sâmbătă) 21 și 22 aprilie st. n. două săptămâni după sfintele Paști.

Prima zi în 20, sâmbătă: seara de cunoștință.

A doua zi, duminică, (în 21) programul este următorul:

La orele 9 d. Serviciu divin, chemarea Duhului sfânt, celebrat de P. S. arhieriei Ioan I. Papp și dr. Miron E. Cristea.

La orele 11 și jumătate a. m. Ședința festivă.

La orele 2 d. a. banchet festiv, seara concert cu concursul celebrei artiste Lucia Cosma, d-soarei Ana Voilean și al artiștilor noștri tineri Iuliu Crișan, Ionel Rădulescu și Ștefan Mărcuș.

A treia zi (în 22, luni):

La orele 11 n. de a. ședința foștilor membri sub prezidiul primului prezident al societății „Petru Maior” a domnului Partenie Cosma.

Seara, bal costumat, (port național).

Anunțăm apoi onoratului public, că s'au organizat comitete de primire, încuștinare, pentru aranjarea banchetului, etc., cari toate în curând își vor începe activitatea lor.

*

Și până atunci, cei ce doresc informații în ori ce privință să se adreseze societății „Petru Maior”, (Mátyás utca 11).

Scrisoare din Londra

12 martie 1912.

Greva minerilor. — Mișcarea sufragetelor. — O întrunire hazlie. — Polul Sud.

Știrile cu privire la grevă sunt mai îmbucurătoare; și se crede că va lua sfârșit în curând. Primul ministru a invitat pe reprezentanții minerilor, ca împreună cu proprietarii și sub președinția sa, ei să discute cum spune ministrul în invitație: „să discute fără prejudețiu întreaga situație”. Minerii au primit. Conferința are loc astăzi. Firește, principiul minimumului de salar rămâne stabilit; asupra lui minerii nu mai primesc nici o discuție.

Face impresie discursul unui mare proprietar de cărbuni din Derbyshire, Sir Arthur Markham. La o întrunire a minerilor acesta a spus între altele:

„Sunt din toată inima pentru un minim de salar; negoțul de cărbuni e în stare a plăti mai bine pe lucrători. Am spus iar și iar guvernului, că această chestie nu poate fi regulată fără legislație... Când proprietarii se opun, ei trebuie să fie constrânși printr'un act al parlamentului de a acorda minimumul de salar.

*

Am vorbit în scrisoarea trecută despre isprăvile sufragetelor. Sediul uniunii politice și sociale a femeilor a fost supus la o minuțioasă perchiziție.

Secretara societății, d-ra Christabel Pankhurst, pentru care un mandat de arestare s'a emis de acum o săptămână, a reușit să fugă. Cercetările detectivilor până azi au rămas zădărnice; și pe socoteala acestei Pankhurst se fac o mulțime de spirite. Zilnic vezi prin străzile Londrei procesii vesele, cari duc pe sus portretul ei și hârtii scrise: „Dulce Christabel, unde ești? Unde te-ai ascuns?” și când poliția caută în toate părțile, prin oraș circulă un manifest iscălit de însăși d-ra Christabel, manifest în care se justifică mișcarea sufragetelor și se vestese atacuri noi de vitrine.

*

Foarte hazlie a fost o întrunire a sufragetelor la Opera House. Pe când toate întrările în sală erau mereu asaltate de grupuri furioase pe sufragete, și sergenții se căzneau a le respinge și se făcea o gălăgie asurzitoare, eroinele dinlăuntru găseau de cuvânt să rădă și să glumească.

„Au găsit Polul sud, făcea una, de ce n'ar găsi și pe d-ra Christabel?”

Alta întreba: „Știi ce zi era vineri?” — ziua când s'au spart geamurile. „Era ziua s. David. Asta îți amintește faptul că într'o zi David cu o praștie și o piatră a omorât pe Goliat. „Iar alta mai entusiastă spunea în aplauzele tuturor:

„Noi în această mișcare ne-am dus numai să spargem ceea ce se sparge, și am făcut-o; dar guvernul vrea să spargă ceea ce nu se sparge: spiritul femeilor în această mișcare.”

Vestea atingerii Polului sud s'a primit aici joi seara, 7 martie. Și succesul fusese atribuit mai întâi căpitanului Scott.

Articole în gazete au și apărut sub titlu: „Marele triumf a lui Scott;” decât în ziua următoare Daily Chronicle a publicat o telegramă dela însuși Amundsen, după care a sursat și o scurtă descriere a descoperirii polului sud. Căpitanul Scott n'a trimis până acum nici o veste.

Atât Nansen cât și Shackleton spun, că și Scott poate să fi ajuns la Polul Sud — mai înainte s'au după Amundsen? Pentru asta va trebui să așteptăm până ce și Scott are să ne dea știri. Daily Chronicle de azi dă o convorbire a corespondentului său cu Amundsen, Reproduc din ea următoarele rânduri:

„În determinarea poziției polului am luat cele mai mari precauțiuni. La cinci mii de pol ne-am oprit și am calculat. Apoi am mers înainte și am făcut observații spre a determina exacta poziție. Aceste observații au fost făcute atât de mine cât și de tovarășii mei.

Correspondent

„Să nu vinzi scump, dar să târguești ieftin.”

Acesta este secretul succesului nostru.

Cui îi trebuie dar
**mobile frumoase, ieftine
și bune**

Să cerceteze pe

Székely és Réti

fabricanți de mobile

Marosvásárhely, Széchenyi tér nr. 47

Chiar în interesul lui propriu.

Alegere mare în trusouri pentru mirese.

Vânzare în rate fără ridicare de preț.

este compusă din elemente alese; elemente cari de mult au ieșit de pe băncile școalei noastre comerciale și cari acum au pozițiuni destul de onorabile. Dorim ca toți tinerii să se grupeze în jurul acestui focar și urăm existență îndelungată acestei prețioase societăți.

Sperăm că comitetul va face tot posibilul să înființeze o „bibliotecă” în acest oraș, căci altfel tineretului care de pe băncile școalei primare până la terminarea școalei comerciale învață carte românească, după ce termină nu-i cade în mână nici o carte, ca astfel să poată sta în curent cu frumoasa literatură românească și își pierdă gustul de citit.

Asfel făcând totdeauna tineretul român; care este ca o pietricică în fundul mării, în mijlocul slavilor va sta în curent cu mișcarea literară națională românească.

XII. „Societatea aromânilor molovișteni „Sf. Ana din București.” Această societate deși e un număr restrâns de membrii, totuși timp îndelungat a dat și dă obolul — ajutând toate instituțiile culturale din orașul lor natal Moloviște.

XIV. Societatea „Crușova” a aromânilor crușoveni din București.

Inițiată de mult, îi dorim activitatea mai rodnică.

XV. Societatea Turia a aromânilor turieni stabiliți în România. Dorim ca toți turienii să sprijine această societate, care are menirea să ajute frații din comuna lor natală acel „cuib aromânesc” inextricabil de lângă granițele Tesaliei.

„Calendarul aromânesc” pe 1912.

Brevetarea unui nou aviator român

Cetim în ziarul „Adevărul”: Comisiunea de aviație a Aero-Clubului francez reunită la 5 martie st. n., la Paris, sub președenția d-lui Rodolphe Soreanu a omologat performanțele a 34 de aviatori, decernându-le „brevetul de pilot-aviator”.

Printre acești noi legionari ai văzduhurilor, am citat cu vădită mândrie și numele compatriotului nostru, locotenentul N. Capșa, din regimentul 9 de roșiori, aviatorul militar al cărui nume este la noi de mult foarte popularizat.

Acest ofițer este — după cum știm — cel dintâiu elev al școalei de monoplanești întemeiată în primăvara anului trecut pe lângă secțiunea de aerostație dela Cotroceni. Cel dintâiu înscris la această școală, el a rămas „cel dintâiu” printre colegii lui și este acum și cel dintâiu aviator format și instruit într-o școală românească, ce dobândește brevetul Federațiunei.

Probele cerute de regulamentul brevetelor locot. N. Capșa le-a trecut, în Octombrie trecut, în fața șefului său prințul G. V. Bibescu, președinte al Aero-clubului român și membru al aero-clubului francez — acesta fiind azistat de alți doi ofițeri.

Pentru a caracteriza răușita acestor probe, e destul să amintim că ele au fost făcute la câteva zile după frumosul sbor ce a executat în prezența ministrului de războiu d. N. Filipescu, când directorul școalei i-a încredințat pentru prima oară aparatul militar cu motor de 50 Hp. Gnome.

De atunci încoace aparatul acesta a devenit vehiculul lui de predilecție și astăzi bucureștenii, pe cari zăresc înserat, pe vreme frumoasă, un Bleriot urcând în țării — știu de mai înainte, că pe aripile acelei pasări uriașe locot. Capșa își face plimbarea lui peste oraș.

Neapărat, că modestia ne-ar impune să nu căutăm o comparație între candidații aceluiaș titlu în cazul de față, totuși nu ne putem abține de a constata, că din lipsa celor 34 de colegi ai lui Capșa, el este singurul care pe lângă probele cerute de regulament a prezentat comisiunii: procesul verbal al unui raid București-Târgoviște și o diag. amă de 1750 metri înălțime, înregistrată cu ocaz a splendidului zbor, cu care acum două săp-

tămâni Capșa a inaugurat d'asupra capitalei seria performanțelor lui din acest an.

De remarcat mai este și faptul, că locotenentul Capșa este al treilea pilot român brevetat și care-și cucerește brevetul tot pe monoplanul „Bleriot”.

El e un „bleriotist” convins; convingerea aceasta ne-a arătat-o și acum, hotărînd a sărbători brevetul lui printr'un raid București—Iasi cu o singură escală de aprovizionare la Focșani.

Hotărîrea aceasta a luat-o cu totul spontan și ar fi pus-o poate azi în aplicare, dacă nu ar fi avut o piedecă, în antrenamentul necesar pentru constatarea duratei rezervorului de benzină și o... părere de rău aceea, că Milcovul nu e și el un fel de Canalul Măneei.

Noi așteptăm noua performanță cu toată încrederea și de aceea, odată cu felicitările noastre îi facem și cele mai călduroase urări de reușită.

INFORMAȚIUNI

Arad, 16 Martie n. 1912.

Liberarea dlui Oct. Goga, Aflăm, că astăzi d. Oct. Goga își va recăpata libertatea, părăsind temnița dela Seghedin. De aci distinsul poet, după ce se va opri câteva zile printre ai săi, va pleca pentru scurt timp în Țară.

Urăm distinsului poet, reculegere deplină după suferințele ce a îndurat, dorindu-i reîntoarcere cât mai grabnică și voioasă în mijlocul luptătorilor ale căror șiruri trebuie să fie cât mai complete în fața împrejurărilor ce se anunță.

Oaspeți cari pleacă.

Aseară cu acceleratul de 7 d. Constantin Stere a părăsit Aradul.

Se împlinește în curând o lună de când acest oaspe, din zi în zi mai iubit, stăruiește în mijlocul nostru; trei săptămâni încheiate prin ostenele supraomenești a grăbit mult dorita pace, iar în zilele din urmă cetățeanul Iașilor așa de iubit de noi se bucura în liniște de succesul ostenețelor sale.

Ca și Gheorghe Coșbuc, Constantin Stere lasă în Arad un gol, cu care noi românii greu ne vom putea deprinde.

De aceea aproape toată suflarea românească a Aradului a umplut aseară peronul gării.

Împreună cu d. Stere au plecat alți patru oaspeți pe cari ne-am deprins a-i vedea mai mult în mijlocul nostru de când gândul de pace a prins pas înaintea tuturor gândurilor noastre. Au plecat dd. dr. Teodor Mihali, președintele clubului parlamentar al naționalităților, dr. Iuliu Maniu, dr. Alexandru Vaida și dr. Aurel Vlad.

Ne-au lăsat pacea — iar în schimb dniiile-lor au dus fiecare câte-un buchet de flori — oferit de d-na Goldiș.

*

Cu să nu rămână totuși Aradul fără oaspe, a sosit ieri maestrul Caragiale, iar astăzi d. I. I. Ghica, cunoscutul deputat în camera română.

Comitetul național și directorul „Românului”. *Comitetul național a arătat o frumoasă atenție d-lui V. Goldiș, directorul zirului nostru, oferind însărcinatăului său în conducerea „Românului” un condei de aur, în forma penci de găscă.*

O placă — tot de aur — pe cutie poartă inscripția: „Sentinelii noastre”.

Salutul păcii. *La adresa d-lui Goldiș a sosit următoarea telegramă:*

„Schimbarea dictonului latin în si vis bellum, para pacem ne dovedește entuziasmul d-voastră pentru stabilirea păcii între frați, uitând cu totul vertiginoasele atacuri. Vă dorim isbândă completă în luptele viitoare.

Profesorul Maniu, Dresda”.

*

„Românului”:

„Intruniți pentru a sărbători actul însemnat al reunirii forțelor naționale, sub egida păcii, trimitem cele mai călduroase felicitări tuturor factorilor, cari au ostent și s'au jertfit pentru înfăptuirea aceleia și în special solului păcii cu ramura de maslin în mână.

Trăiască comitetul național reîntregit.

Inteligența română din Năsăud.

Spre știre. Abonații cari primesc 2 exemplare din ziarul nostru sunt rugați să binevoiască a ne retrimite un exemplar și eventual a ne aviza despre aceasta.

Toate abonamentele, scrisorile și eventualele reclame care privesc ziarele „Tribuna” și „Tribuna Poporului” sunt a se trimite pe adresa „Românul” Arad.

Pe couponul mandatului să se comunice espres pentru ce au fost expedate banii.

Sumele expedate la adresa „Tribunei” vor fi eventual înapoiate de direcțiunea poștei.

Administrația ziarului „Românul”.

Sărbătorirea maestrului Caragiale.

Duminecă va avea loc în Brașov, o șezătoare pentru sărbătorirea maestrului Caragiale. Cu acest prilej d. Ion Prișcu, preot la biserică Sf. Nicolae, fiind rugat de comitet, a promis că va citi câteva poezii de Lenau în traducerea d-sale bine succasă.

Un croat patriot... Francisc Supilo fostul deputat destul de bine cunoscut — acum printr-o schimbare neașteptată patriot... ireproșabil — scrie în ziarul său „Novi List” următoarele:

„Trialismul în monarhie ar fi aceeaș încercare ca și transformarea unei circumferințe într'un patrat. Aceasta e imposibilitatea noastră.

Ideea trialistă nu înșufletește nici pe cehi, nici pe ruteni, nici pe sloveni, de ce prin urmare ne-ar preocupa tocmai pe noi croații, pe cari înfăptuirea trialismului ne-ar despărți de frații slavi. La noi de altfel trialismul nu e nici tradiție națională nici un punct al programului politic național, ci o idee importată a cărei tendințe ne sunt mult mai străine decât a se împământeni vre-odată.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chemică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

Un tinăr român

cu o avere de 20—24 mii coroane, dorește să facă cunoștință cu o domnișoară, eventual cu o văduvă, care ar dispune de o zestre de 10—12 mii de coroane, cu cari ar putea să conducă un ram de industrie cu un venit de 40%, fără să-și ia de tovarăș un străin. Etatea e 28 ani, român gr.-or. Se roagă ca numai oferte serioase să se trimită și subscrieri adevărate. Se păstrează cel mai mare secret. Doritorii să se adreseze la Administrația ziarului nostru.

Un acționar

al institutelor de credit și economii „*Timișana*“, „*Albina*“, și „*Oraviceana*“ cedează dreptul său de opțiune pe lângă prețurile fixate în prospectele de emisiuni noi a numitelor institute.

Doritorii să se adreseze la Administrația ziarului nostru.

Ocaziune rară!

Se vinde din mână liberă într'un oraș curat românesc din Ardeal, o casă cu grădină și curte, în legătură cu căreiumă, boltă, fabrică de sodă, deposit de bere, și toate cele de lipsă. Loc de petrecere și înecărire pentru soldați. Venit curat anual de 16—20.000 cor.

Cei ce se interesează, să se adreseze la Administrația foii noastre.

La moara de apă cu sul

a lui **Záray Ödön** (aproape de „Gyeptér“) se primesc orice comande pentru măcinatul făinei de casă și urliutul nutrețului în calitate neexcepționabilă.

Prenotări se pot face în strada Beresényi Miklós nr. 2.

Se caută

agenți

în provincie, cari să se îndeletnicească cu plasarea de lozuri pe rate lunare, contra provizie mare. Cor. 300—400 poate câștiga lunar un agent agil. A se adresa pentru condițiuni și prospecte către

Ustredná banka uc. spol.
Budapesta, V. Sas-u. 24.

AVIZ!

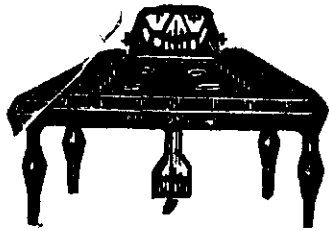
În farmacia din Săliște (Szelistye) Szeben megye cu 1-a Mai e de ocupat postul de

asistent licențiat sau nelicențiat.

Doritorii să se adreseze farmacistului

Victor Pop
Szelistye (Szeben m.)

ȚIMBALE



cu organism patentat de oțel, dând sunete rezonante și foarte plăcute, — se pot căpăta și pe rate. — Gramofoane cu plăci artistice, — vioare, flaute, harmo-

nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii primite ca răsplătă. Inventatorul pedalului modern și al organismului de oțel. Catalog trimis gratis.

Mogyórossy Gyula,

kir. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

GHEORGHE CIOROGARIU

MĂESTRU TÂMLAR.

LUGOJ, STRADA ATANASIOVICI No. 10.
(Casa proprie).

Își recomandă atelierul bine asortat cu materiale uscate. Întreprinde și execută tot felul de lucrări aparținător acestei branșe, aranjamente interne și lucru pentru edificii ori unde, și în ori ce stil, : : : prețuri moderate. : : :

BINETH

IGNÁCZ

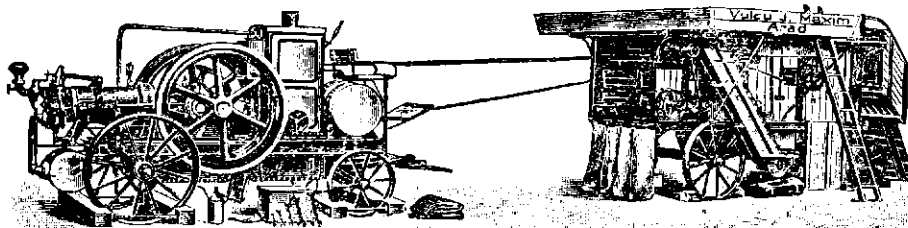
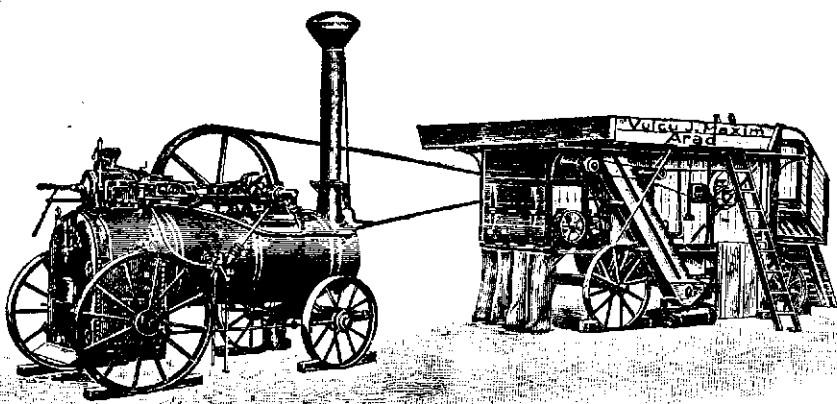
ARAD, Szabadság-tér nr. 15.

Atrag atențiunea on. public și recomand magazinul meu bogat asortat cu tot felul de pielării din patrie și străinătate. Comandele din provincă se execută prompt și conștiințios. Pregătesc părți superioare moderne pentru ghete.

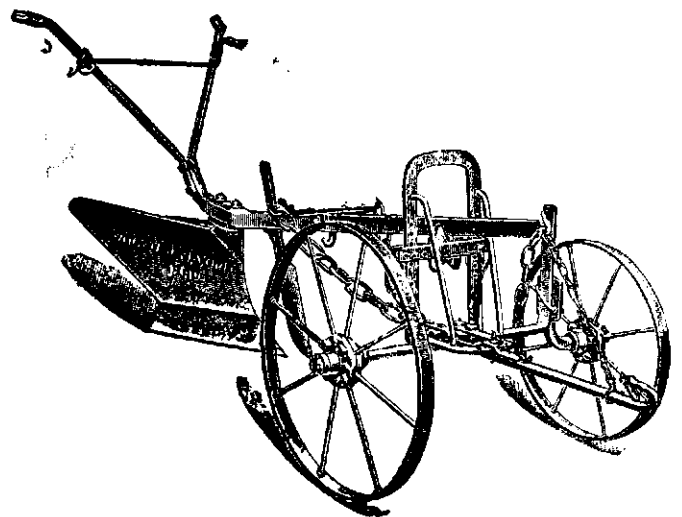
Telefon nr. 828.

MAXIM I VULCU : fabricant de mașini :

ARAD, Strada Fábrián László n-rul 5—6. Telefon nr. 608.



Schimbarea locomobilelor de treerat, să umble singure, o efeptuese în prețuri moderate, după sistemele cele mai practice și cunoscute cu lanț, cu roate și cu transmission.



Totfelul de mașini pentru agricultori, precum: pluguri, grape, mașini de semănat, de tăiat nutreț, de secerat, batoase complete de treerat cu aburi; Motor de oleiu brut sau cu benzină. Mai departe instalez totfelul de mori cu abur, motoare sau mori de apă, joagăre sau ferestreu, țiglarie și alte stabilimente mecanice-tehnice după cele mai noi și mai moderne și bine recunoscute sisteme. A se adresa la firma **MAXIM I. VULCU** Arad, strada Fábrián László, (lângă gara mare). : : :

Se caută o mașină de 10 ori de 12 puteri de cai spre cumpărare.

GYAPJAS LAJOS

măestru zidar diplomat
ARAD, str. Illés nr. 38.
(Casa proprie).

Primește ori-ce lucrări
: în bransa aceasta. :
Face și execută planuri
de zidiri pe lângă prețu-
turile cele mai moderate.

KOHN JAKAB

VĂPSITOR ȘI ZUGRAV.
ARAD, STR. WEITZER-JÁNOS 17.

ANGAJEAZĂ ORICE LU-
CRARE DE SPECIALI-
TATE. EXECUȚIE
SOLIDĂ CU PREȚURI
SCĂZUTE. LUCRĂRI
PENTRU PROVINCIE SE
EXECUTĂ PROMT ȘI
ELEGANT.

**Nouă prăvălie
de pălării moderne pentru dame în Arad**

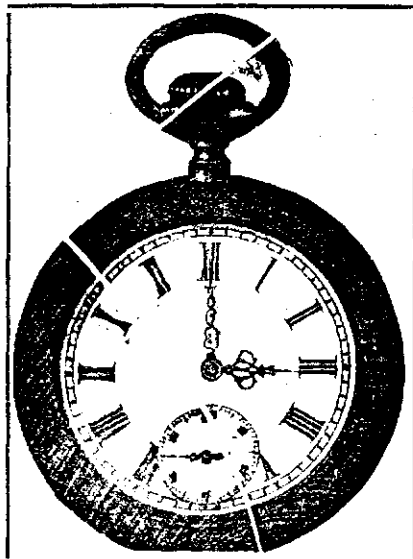
Am onoare a aduce la cunoștința bună-
voitoare a m. st. doamne din loc și pro-
vincie, că mi-am deschis în **edificiul „Cru-
cea Albă“** din Arad str. Deák Ferencz

≡ prăvălie de pălării moderne pentru dame ≡

cu cele mai noi reviste pentru pălării
moderne de dame. În urma experienței fă-
cute în patrie cât și în străinătate mă aflu
în plăcuta poziție, de a putea oferi mult
stim. cumpărători în orice timp cele mai
elegante pălării și pe lângă prețurile cele
mai moderate.

Pălării de doliu atât gata cât și la comandă se pun îndată la
dispoziție. : : Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin.

Cu toată stima: **ADÉL LOVASY.**



Cele mai bune **oroloage**
Cele mai solide și **juvaericeale**
cele mai moderne
atât pe **bani gata, cât și în**
rate pe lângă **chezășie de 10**
ani cu prețuri ieftine, liferează cea
mai bună prăvălie în această privință
în întreaga Ungaria

Brauswetter János

orologier în Szeged.

Catalog cu 2000 chipuri, se trimite gratuit.

Notez, că numai aceia vor primi catalogul gratuit, cari îl cer cu provocare la ziarul
„Românul“ (ad. scriu că au citit anunțul în „Românul“). Corepondențele se fac în
limba maghiară, germană și franceză.

Folosește Doamnă

„Crema Margit“ a lui Földes
ca fața să-ți fie curată, tineră și plăcută

„Crema-Margit“ este materia cea mai plăcută de înfrumusețare a doamnelor
din elită și este cunoscută în toată lumea. Putere neîntrecută, stă în compunerea ei
norocoasă, pielea o întinerește și rezultat favorabil se poate vedea în decurs de câteva ore.

Deoarece „Crema-Margit“ o înitează și falsifică, Vă rugăm a cere numai în cutii în-
chise cu marca originală, pentru că numai pentru aceia își ia orice răspundere fabricantul.

„Crema-Margit“ e nestricăcioasă, nu conține untură, compoziție neamestecată,
care în străinătate a produs mare senzație.

Prețul 1 cor. ◀ Săpun Margit 70 fil. ▶ Pudra Margit 1.20 cor.

FABRICA:

Laboratoriul lui Földes Kelemen

A R A D.

Licitație
concesionată
de autorități

Hoffmann

≡ **Sándor**

ARAD, (Palatul teatrului).

Telefon nr. 10.

Vinde

în cantități mari și
pe prețuri foarte re-
duse articole de : :

calitate bună

Cu bani gata va avea
rara ocaziune a-și
procura orice pe pre-
țuri ce se vor stabili
prin învoială obiec-
tele ce ar dori.

Săptămâna aceasta dan-
dele și cordele ce au mai
rămas.

Vânzarea nu va ținea decât
scurt timp.

23 metri pânză 6 650, 7 750.

Calitate corespunzătoare ori
cărui scop.

Șifonuri Schroll de toate calită-
țile, albituri pentru masă, mă-
saie și servete cu prețuri scăzute.

Pardesiu pentru dame 750 - 950
fl. Se găsește de toate culorile.

Pelerine pentru fete începând
dela 250 fl.

Rog priviți galantarele mele.

Jupoane de postav pentru femei 250 fl. Preț de reclame mai fine 350—475.

Corapi negri și suri pentru copii pe prețuri uimitor de scăzute.



130 filiale
în țară și
străinătate

Ghetele „TURUL”

sunt de primul rang
elegante și convenabile!

Cea mai mare fabrică de ghete din țară

„TURUL” soc. pe acții
în TIMIȘOARA.

Filiala:
ARAD, Andrassy-tér 13.
Palatul Minorităților.



Români! Replantați viile, cu altoi dela firmă română!

„MUGURUL”

ÎNȘOȚIRE ECONOMICĂ ELISABETOPOL
ERZSÉBETVÁROS — (Kisküküllő vm.).

Altoi de vițe!!

Calitate distinsă, pe lângă cele mai moderate prețuri și soiuri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină.

Ochiuri de altoi, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la înșoțirea economică

„MUGURUL”
ELISABETOPOL — ERZSÉBETVÁROS.

Material disponibil în altoi peste
trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune.
La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vrea binele.

— Prima condiție de reușită este de a folosi material solid! —

Români! Trimiteți băeții la cursul practic de altoi!

Atențiune!

Important!

Atențiune!

Atrag atențiunea

d-lor măsari, măestri de zidiri, și arhitecți asupra
Institutului meu de întreprindere,

intemeiat din nou, în branșa **sticlăriei pentru edificii și portale.**

Institutul meu preia și execută orice fel de comande în branșa aceasta, dela renovările cele mai mici până la cele mai mari lucrări la zidiri; pe lângă prețuri extraordinar de moderate, punctualitate și executare specială.

Nrul telefonului urban și din comitat.

Rog cereți prospecte de prețuri. La chemare în afaceri de lucrări viu în persoană. Pun mare pond, ca lucrările din provincie să fie punctual executate. Am legături distinse. Deposit mare de totfelul de glajă, (sticlă uiagă), pentru oglinzi și cadre pentru icoani, (rame) din patrie și străinătate : :

Adresa p. telegrama: Fried, uiegar Arad.

Izvorul cel mai ieftin și mai bun de glajă în table pentru glăjieri (sticlari, uiegar) și măsari cari pun și glajă. Rolete de pânză și trestie trimet pe lângă un preț foarte moderat.

Francisc Fried, Arad

strada Grof Apponyi Albert (Boczkó) nr. 15—16.

In casa dlui arhitect Iosif Steiner.

Dacă suferi în dureri de stomac,

dacă ești lipsit de apetit, dacă ți-e rea mistuirea sau dacă ai dureri cari provin din aseasta, cum sunt dureri de dinți, sgârçiuiri, arsuri, apăsare în stomac, iritație de vomare, greață, răgăieli, etc.

folosește:

Purgativul de fiere (epehajtó) de Rozsnyai,

care e cel mai bun mijloc pentru vindecare în vreme scurtă, chiar și în cele mai neglijate cazuri de boală.

O sticlă costă 40 fleri; o duzină 4 coroane
80 fleri.

Se capătă la singurul preparator

Farmacia

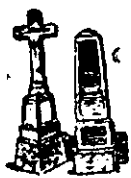
ROZSNYAY M.

A R A D.

Premiat cu diplomă dela corp. meseriaşilor.

Botházy László,

sculptor și întreprinzător de beton și piatră de artă, depozit de nisip.
Nagyvárad, — Erzsébet-utca.



Primesc ori-ce lucrări ce se refer la bransa mea precum lucrări la edificii și cripte cu diferite expozituri, de piatră și marmoră, apoi cruci, monumente, etc. — Lucrez în beton cu mare pricepere, precum caldărâm de beton, canale, poduri de beton cu fier, table de ciment, bazine de asfalt. Trimit desemnu și catalog. — Voiesc să atrag atenția on. public prin lucru bun și prețuri ieftine. **Liferez pietri și nisip în cant. mare.**

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SĂNID

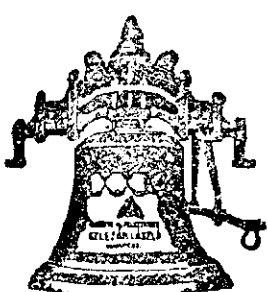
s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplicării (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenției funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă 10 cor. și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király”

Budapesta, V., Marokkói-utca 2, Piața Erzsébet.

Corespondența să se facă în limba română.

Fabrică de clopote



Distinsă la expoziția universală din Paris.

Szlezák László

fabrică p. turnat clopote, accesoriile de turnuri și stativale lor

Budapesta, Frangepán-u. 77.
(Casa proprie. Lângă stațiunea tramv. electric).

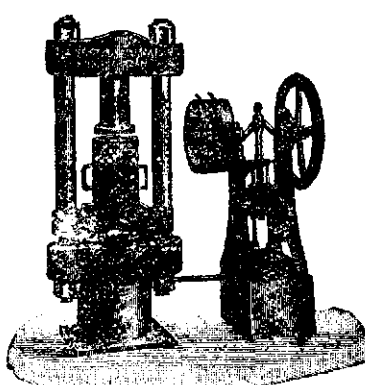
Se recomandă pentru executarea oricărui lucrări din acest ram, ca turnarea de clopote noi și vechi, pelângă garanție de mai mulți ani, cu coroană de fier invenția mea. Pregătesc statine drepte și plecate pentru clopote.

Preliminare se trimite lăcerere gratis și franco. — La dorință merge și în provincie pe spesele proprii. Execuție solidă.

Májerszky Barnabás

fabricant de mașini

in Nyiregyháza.



Fabrichează după o experiență bogală ca specialitate

prese de olei mánate cu apă.

Piue de olei, construcție simplă or complicată. Prăjitori de olei pentru încălzire cu aburi ori foc. Teasc pentru sâmburi de bostan. Mașini pentru perfecționarea oleiului și aranjamentul complet pentru fabricarea oleiului. Unele de melișat floarea soarelui, ș a.

Exportul până acum în 237 uzine.

FILIALA FABRICII DE GHETE „ANATOMICE” MOSKOVITS

Telefon 218.

ARAD, SZABADSÁG-TÉR 18.

Telefon 218.

Extras din catalogul de ghete de primăvară:

Ghete bărbătești din chewrau brunet cu baiere	Cor. 10.—
» » » » » americanii	» 13.—
» » » » cu nasturi,	» 17.—
» femelești » » abbè	» 7.50
» » » » spangnis	» 7.50
» » » » culoare galbenă deschisă, americani	» 17.—
» » » jumătăți, din chewrau brunet cu nasturi	» 10.—

Diferite calități de ghete bărbătești și femelești:
Cor. 10.—, 13.—, 17.—, 22.— și 28.—

Ghete pentru copii și fetițe dela 1.50 până la 13.— Coroane.
Prețuri solid fixate! Ghete comode și tari!

EXECUȚIE DE PRIMA CALITATE!



In grădina de iarnă a
„Hotelului Central”

condusă în spirit modern; — Onoratului Public i-se servesc mâncări și beuturi, de cele mai bune, cari mulțămesc ori-ce pretenții. — După teatru se capătă cină caldă

Pentru cununii și bancheturi stau la dispoziție săli separate.

Zilnic taraf de țigani, de primul rang.

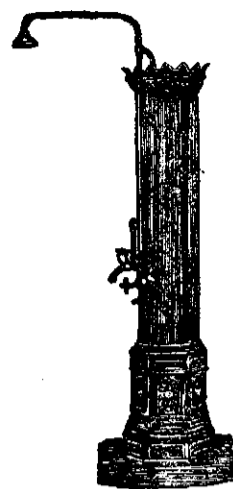
In cafenea se poate lua asemenea după reprezentările teatrale — cină.

Cu distinsă stimă: **Augustin Csermák,**
 hotelier.

Engelthaller Béla,
 Segedin—Szeged, Lechner-tér 10. sz.

In atelierul său se află totdeauna cămine pentru camera de baie, conform încălzirii cu lemne, ori cu gaz, precum și accesorii în orice cantitate și cu preț convenabil.

Catalog ilustrat la cerere trimit gratis și franco.



La NAGYENYED
 c. Alsófehérvár

să se adreseze,
 cine dorește a-și procura varietăți autentice de

POMI RODITORI
 arbori pentru alee, plante de ornament conifere, plante de împrejmuire, fructe cu boabe, puiți, etc.

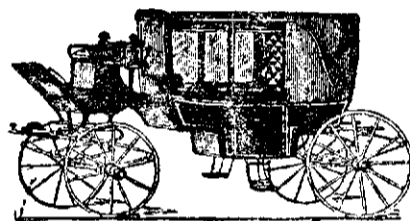
VIȚE ALTOITE
 (calitate superioară)
 viță europeană și americană cu și fără rădăcini
 (Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER & COMP
 PONTYVILÉNYI U. 10.

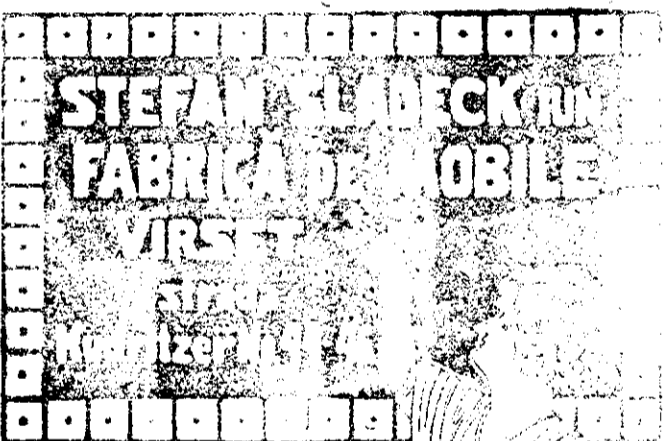
Heinrich Rastel

fabricant de trăsuri,
 Sibiu, Strada Rosenanger 18.

Aduc la cunoștința on. public din loc și provincie, că țin în depozit cele mai moderne trăsuri, precum și totteleul de căruțe.



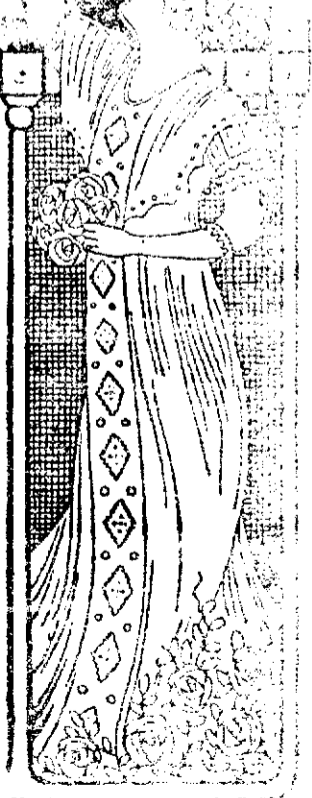
Primesc ori-ce lucrare de reparare și transformare, vâpsire și pregătire de șele în preț foarte ieftin.



! Cea mai renumită !
mare fabrică
de mobile
 din sudul Ungariei
 (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate

Mare depozit de piano excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.



Un mijloc de întărire pentru bolnavii de stomac

și pentru toți aceia, cari fie prin receală ori îngreunare de mâncări, fie prin lipsa de apetit, prin mistuirea grea, ori în urma mâncărilor prea reci ori prea fierbinți au contractat **catar, sgarciuri, dureri de stomac etc.**

este medicina

Baldrianum Dr. Engel

Baldrianum se recomandă contra tuturor durerilor de stomac, are calitățile unui vin excelent, care păzește contra tuturor urmărilor, precum: **nervositate, insomnie, amețeli și flegmă.**

In urma compoziției sale excelente, având **vin de Samos, picături de Baldrian, sirup de smeură și de ci-reșe.** **Baldrianum** este de recomandat și contra **constipției și diareei** precum și la toate cazurile, când se reclamă întărirea organismului.

Baldrianum Dr. Engel nu conține absolut nici o materie stricăcioasă și se poate întrebuița și din partea celor cu construcție mai slabă, precum dame și copii, timp mai îndelungat. E de preferat să se ia dimineața pe nemâncate și seara înainte de culcare în cantitate de un pățar de licheur. Copiii și cei slabi să ia **Baldrianum** în apă caldă și să-l îndulcească cu puțin zahăr.

Baldrianum Dr. Engel se află în sticle de 3 și 4 coroane în toate farmaciile din Ungaria, precum și în Arad, Aradul-nou, Glogovác, Gyorok, Ménes, Paulis, Lippa, Hidegkut, Vinga, Székesut, Pécska, Tornya, Világos, Egres, Nádas, Berzova, Orczifalva, Merczifalva, Sándorháza, Bogaros, Szerb-Sz.-Péter, Perjámos, Szemlak, Sárafalva, Nagylak. Farmaciile din Arad trimit în ori-ce parte.

Să ne păzim de imitații!

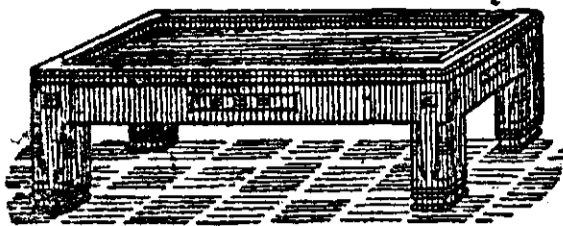
Cereți numai

Baldrianum Dr. Engel!

Premiat la expoziție cu medale de aur.

H. PÁLLÁN succesor Styászni József

prima fabrică ardeleană de billarde și timplărie în
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.



Primește aranjarea completă a cafenelelor.
La cerere trimite instalatorul de billarde și în
provincie. — Ține mare asortiment de billarde
noui și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată
la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

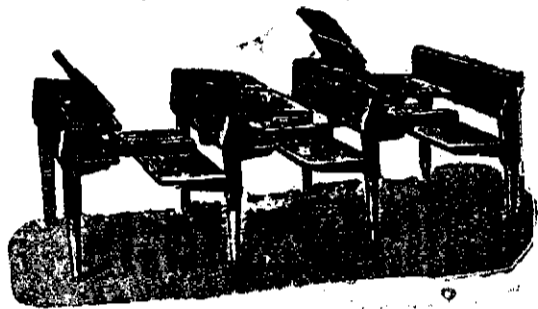
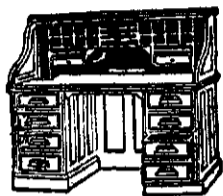
Articole de casă de sticlă și porcelan, utensili culinare,
articole de argint, nickel și aramă, lampe, rame și picioare
la aparate fotografice, cuțite, furculițe și linguri de alpaca
și argint, articole de oțel »Sollingen«. — Mobile de fier,
cămine perpetice, sobe, articole de toaletă și turiști, cu
prețurile cele mai ieftine — se pot cumpăra la firma:

JOSEF JIKELI

SIBIU—HERMANNSTADT, Strada Cisnădiei 47.

Feivel Lipót utódai

Budapest, IX. Ipar-u. 4.



Fabrică de bănci
pentru școală, aran-
jamente pentru bi-
rouri, accesorii de
gimnastică etc.

Catalog ilustrat la dorință se trimite gratuit.

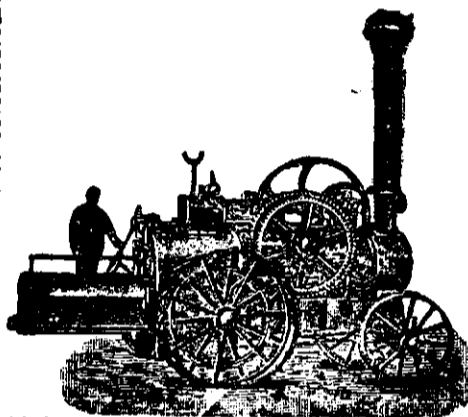
Viitorul e al mașinilor de treerat de sine umblătoare!

Dacă locomobilul d-voastră nu
este provăzut cu automat de sine
umblător, adresați-vă la fabrica

Friedrich Testvérek

Tmeesvár-Józsefváros,

unde căpătați ori-ce infor-
mații de lipsă. În atelierele
acestei fabrici să transformă
la an peste 100 locomobile
în automobile după cel mai
nou sistem și cu piese noi
brevetate. — Mare cruțare
de timp și de bani se poate
ajunge cu mașinile aceste
automobile. Mare depozit în
locomobile cu aburi. Prețuri
ieftine! Condiții favorabile!



Lepter János, fabrică de piese de fier și articole de lăcătușerie.

Budapest, X. Asztalos Sándor-ut 16. sz.
Infintată la 1885. Adresa telegrafică: LEPTER, Budapest, Pékordó. Telefon 55-22.

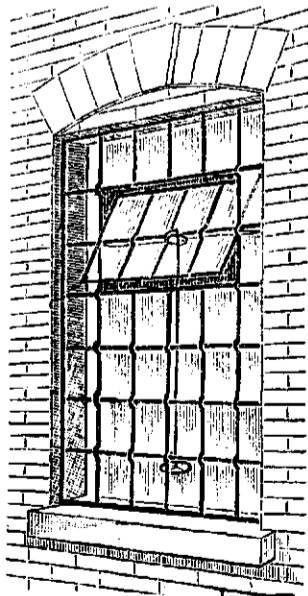
FERESTRE prinse în rame de fier,
cele mai perfecte și mai ieftine în timpul prezent!

Noutate!

**FERESTRELE
KÖPLINGER
BREVETATE.**

**INTRODUSE
ÎN 14 STATE
CIVILIZATE!**

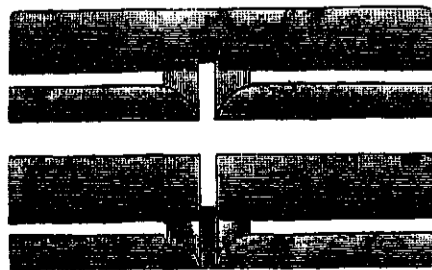
La cerere trimi-
tem Catalog și
prospecte.



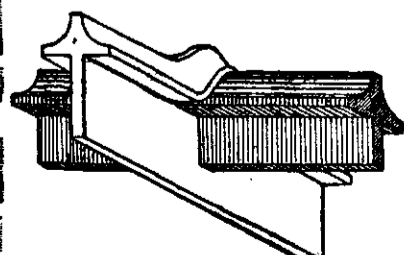
Noutate!

**FERESTRELE
KÖPLINGER
sunt practice
pentru:**

magazii,
hambare,
fabrici,
grajduri,
verenzi și
case de sticlă.



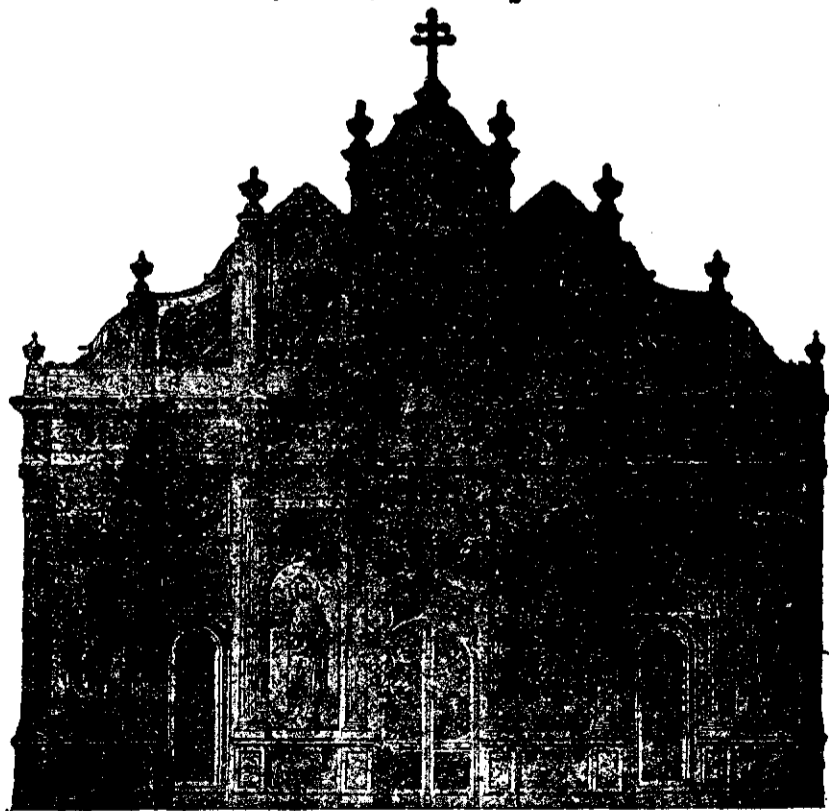
Sistemul vechiu.



Sistem Köplinger.

Schmidt János succesor Schmidt Ferencz

institut pentru ridicarea altarelor în
Budapesta, Köbányai-ut 58.



Pregătește: altare, amvoane, cripte, statui sfinte și
întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform
pretenziunilor artistice și pelângă prețuri convenabile.
Se recomandă ca specialist, de München la renovarea alta-
relor vechi. Planuri și cataloage trimite gratuit precum și
primirea muncii o face pe speșele sale proprii.

Prețuri moderate.

Condiții favorabile de plată.